

Betænkning afgivet af Kirkeudvalget den 0. marts 2010

1. udkast

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om menighedsråd og lov om folkekirkens økonomi

(Samarbejde mellem menighedsråd m.v.)

[af kirkeministeren (Birthe Rønn Hornbech)]

1. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 14. januar 2010 og var til 1. behandling den 28. januar 2010. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Kirkeudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 2 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og kirkeministeren sendte den 2. november 2009 dette udkast til udvalget, jf. KIU alm. del – bilag 12. Den 19. januar 2010 sendte kirkeministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 2 spørgsmål til kirkeministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

[Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af DF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* uændret.

Det Radiale Venstres medlem af udvalget udtaler, at lovforslaget er fremsat for at imødekomme et behov, der udmønter sig i en række dispensationsmuligheder til mange menighedsråd. Efter lovforslaget skal der således ikke fremover søges dispensation, men menighedsrådene kan inden for den nye lovs rammer indlede forskellige former for samarbejde uden dispensation.

Der er en hel del menighedsråd, der nu arbejder ud fra den dispensation, de har fået. Samarbejdet er ofte meget omfattende. Nogle menighedsråd har etableret fælles menighedsråd, pastoratsråd.

Det Radikale Venstre mener, at muligheden for at kunne udskrive valg til pastoratsråd, hvor det ønskes, burde være til stede. Betænkning 1492 fra Kirkeministeriet om »Folkekirkens lokale økonomi« foreslår, at: »Det fælles menighedsråd kan enten være valgt som med sognene som valgkredse« – »eller – efter dispensation – af medlemmerne i menighedsråds kredsen under et. Modellen med

valgkredse kan være nødvendig for at give det lille sogn sikkerhed for repræsentation i menighedsrådet, men på længere sigt ville det i de fleste tilfælde svare bedre til intentionerne bag etableringen af fælles menighedsråd, at medlemmerne blev valgt under ét«.

Derfor havde Det Radikale Venstre gerne set, at L 105 havde medført en sikring af, at de menighedsråd, der nu med dispensation har etableret sig i pastoratsråd, og som gerne vil have mulighed for at kunne udskrive valg til det samlede pastoratsråd ved valg til menighedsråd, fremover kunne få mulighed herfor, jf. Betænkning 1492 om »Folkekirkens lokale økonomi«.

Et *mindretal* i udvalget (DF)] indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Dansk Folkeparti vil stemme nej til lovforslaget, fordi det forekommer DF at udhule og svække den danske folkekirke ved at reducere sognets betydning og gøre menighedsrådets status som det råd, der har et folkekirkeligt mandat og dermed et embede, svagere og mindreværdigt, således at det kan føre til sognets nedlæggelse i forlængelse af et fælles menighedsråd. Hvad er folkekirken? Svar: Folkekirken er den danske, evangelisk-lutherske kirke, der er organiseret i sogne. Og hvad er et sogn? Et sogn er en inddeling af folket i bestemte, geografiske områder, som for manges vedkommende går tilbage til middelalderen, hvor folket sognede, dvs. søgte, til samme kirke. I sognet finder folket derfor hjemsted og tilhørsforhold kirkeligt, og præsten er i sognet den sognepræst, som folket føler samhørighed med og har kendskab til.

Dette er den folkekirkelige virkelighed, og derfor skal de kirkelige myndigheder være meget varsomme med at sammenlægge eller nedlægge sogne, for myndighederne slår mere i stykker end de ofte ved af. De slår i sidste instans måske folkekirken i stykker. De gør folkekirken til en velsmurt organisation, som er uden folkelig rod og sammenhæng.

Med baggrund i sådanne overvejelser er Dansk Folkeparti skeptisk over for dette lovforslag om i effektivitetens og nemhedens navn at give uhindret mulighed for at slå to eller flere menighedsråd sammen til et fælles menighedsråd. Ministeren vil som forslagsstiller kunne svare, at der jo i forvejen er en dispensationsmulighed. Javist, men dispensationen er en understregning af det normale og gældende. Dispensationen fastholder for så vidt sognet. At afskaffe kravet om dispensation er en udvikling i retning af at nedlægge menighedsråd og dermed sogne for at oprette storsogne, og begge dele skader menigheden og dermed folkekirken.

Dansk Folkeparti er modstander af denne udvikling og siger derfor nej til lovforslaget.

Et *mindretal* (Det Radikale Venstre) udtaler, at lovforslaget er fremsat for at imødekomme et behov, der udmønter sig i en række dispensationsmuligheder til mange menighedsråd. Efter lovforslaget skal der således ikke fremover søges dispensation, men menighedsrådene kan inden for den nye lovs rammer indlede forskellige former for samarbejde uden dispensation.

Der er en hel del menighedsråd, der nu arbejder ud fra den dispensation, de har fået. Samarbejdet er ofte meget omfattende. Nogle menighedsråd har etableret fælles menighedsråd, pastoratsråd.

Det Radikale Venstre mener, at muligheden for at kunne udskrive valg til pastoratsråd, hvor det ønskes, burde være til stede. Betænkning 1492 fra Kirkeministeriet om »Folkekirkens lokale økonomi« foreslår, at: »Det fælles menighedsråd kan enten være valgt som med sognene som valgkredse« – »eller – efter dispensation – af medlemmerne i menighedsråds kredsen under et. Modellen med valgkredse kan være nødvendig for at give det lille sogn sikkerhed for repræsentation i menighedsrådet, men på længere sigt ville det i de fleste tilfælde svare bedre til intentionerne bag etableringen af fælles menighedsråd, at medlemmerne blev valgt under ét«.

Derfor havde Det Radikale Venstre gerne set, at L 105 havde medført en sikring af, at de menighedsråd, der nu med dispensation har etableret sig i pastoratsråd, og som gerne vil have mulighed for at kunne udskrive valg til det samlede pastoratsråd ved valg til menighedsråd, fremover kunne få mulighed herfor, jf. Betænkning 1492 om »Folkekirkens lokale økonomi«.

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

Flemming Damgaard Larsen (V) Britta Schall Holberg (V) fmd. Jens Kirk (V)
Per Bisgaard (V) Jesper Langballe (DF) Søren Krarup (DF) Rasmus Jarlov (KF)
Steen Konradsen (KF) Simon Emil Ammitzbøll (LA) Karen J. Klint (S)
Sophie Hæstorp Andersen (S) Benny Engelbrecht (S) Leif Lahn Jensen (S)
Pernille Vigsø Bagge (SF) nfm. Anne Baastrup (SF) Bente Dahl (RV)
Johanne Schmidt-Nielsen (EL)

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	3
Socialdemokratiet (S)	45	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	2
Enhedslisten (EL)	4		

Oversigt over bilag vedrørende L 105

Bilagsnr.	Titel
1	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
2	Hørings svar og høringsnotat, fra kirkeministeren
3	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 105

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om teknisk bistand til udarbejdelse af et ændringsforslag, som sikrer, at de menighedsråd, der nu med dispensation har etableret sig i pastoratsråd, og som gerne vil have mulighed for at kunne udskrive valg til det samlede pastoratsråd ved valg til menighedsråd fremover, får mulighed herfor, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om kommentar til artikel i landdistrikterne.dk den 29. januar 2010 vedr. »Kirken ind i kampen for lokalsamfundet«, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå